DOI :https://doi.org/10.5281/zenodo.14545907

ମୂଳ ପ୍ରବନ୍ଧ

କବିତା ବାରିକଙ୍କ ଉପନ୍ୟାସରେ ନାରୀବାଦୀ ଚେତନା

ଆକାଶ କୁମାର ସିଂହ

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସାର :

ଅଶୀ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ନାରୀ ଅସ୍ମିତାକୁ ନେଇ ଅନେକ ଉପନ୍ୟାସ ରଚିତ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥଳେ କବିତା ବାରିକଙ୍କ ଉପନ୍ୟାସ ସମୂହ ବାରିହୋଇ ପଡ଼ନ୍ତି । ଯୌତୁକ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା, ଲମ୍ପଟ ପୁରୁଷଙ୍କ ବହୁ ବିବାହ, ମଦ୍ୟପ ସ୍ୱାମୀର ଅତ୍ୟାଚାର, ବୃଦ୍ଧ ବିବାହ, ଅର୍ଥ ଲୋଭରେ ବେଶ୍ୟାବୃତ୍ତି ପ୍ରଭୃତି ସମସ୍ୟାକୁ ନେଇ ତାଙ୍କ ଉପନ୍ୟାସ ପରିପୁଷ୍ଟ । ଏସବୁ ସମସ୍ୟା ନିଖୁଣ ଭାବରେ ଉପନ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରତି'ଳିତ ହେଉଥିବାରୁ କାଥାବସ୍ତୁ ସବୁ ଜୀବନ୍ତ ମନେହୁଏ । ଜଣେ ନାରୀ ଭାବରେ ନିଜ ବ୍ୟକ୍ତି ଜୀବନର ଅନୁଭୂତି, କର୍ମମୟ ଜୀବନର ଅନୁଭବ ତଥା ସାମାଜିକ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିପାରିବାର ମନୋବୃତ୍ତିର ଫଳ ହେଉଛି ତାଙ୍କର ଉପନ୍ୟାସ ଜଗତ । ଏହି କାରଣରୁ ନାରୀ ସମାଜର ବହୁବିଧ ସମସ୍ୟା ବିବିଧ ରୂପରେ ଉପନ୍ୟାସରେ ସମୂହରେ ପ୍ରତି'ଳିତ । କ୍ଷୁଦ୍ର କଳେବର ବିଶିଷ୍ଟ ଉପନ୍ୟାସରେ ଏକାଧିକ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବାକୁଯାଇ ଲେଖିକା ଚରିତ୍ରସବୁର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକାଶ କରେଇବାରେ ସୁଯୋଗ ପାଇପାରି ନାହାନ୍ତି । ଏହି କାରଣରୁ ଉପନ୍ୟାସର ସାମାଜିକ ଆବେଦନ ତୀବ୍ର ହୋଇଥିବା ବଢ୍ୱେ ନାରୀ ଚରିତ୍ର ମନରେ ରେଖାପାତ କରିପାରେ ନାହିଁ । ତଥାପି ଓଡ଼ିଆ ଉପନ୍ୟାସରେ ନାରୀକୁ ପ୍ରାଧ୍ୟାନ ଦେଇ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଥିବା ଲେଖିକାଙ୍କ ଭିତରେ କବିତା ବାରିକ ଆଜିବି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ।

ପ୍ରମୁଖ ଶବ୍ଦାବଳୀ : କବିତା ବାରିକ, ନାରୀସତ୍ତା, ପୁରୁଷ, ନାରୀ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା, ଯୌତୁକ, ନିଷ୍ପତ୍ତି, ସଂସାର, ପ୍ରେମ, ସ୍ୱାମୀ, ପୁରୁଷକୈନ୍ଦ୍ରିକ,ଅନୋଖା, ସୀମାଚନ୍ଦ୍ରମା, ବନଶ୍ରୀ ।

୧୯୮୦ ପରିବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଯେଉଁ ସାମାଜିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଲା, ତାହା ଦ୍ୱାରା ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ ଜୀବନର ପ୍ରଧାନ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା । ଅଶୀ ଦଶକ ବେଳକୁ ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିରେ ଯେଉଁ ଦୁର୍ଗତି ଆସିଲା ସେତେବେଳେ ନାରୀ ପୁରୁଷ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସବୁ ବର୍ଗର ଲୋକମାନେ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟହେଲେ । ଜଗତୀକରଣର ପ୍ରଭାବରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବିତ ହେଲେ ଭାରତୀୟ ନାରୀ । ସବୁବେଳେ ଘରକୋଣରେ ରହି ଜୀବନ ବିତାଇ ଦେଉଥିବା ନାରୀକୁ ସାମରିକ ବିଭାଗ ବିମାନ ଚଳାଚଳ, କ୍ରୀଡ଼ା ବିଭାଗ, କଳକାରଖାନା ଇତ୍ୟାଦି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ହେଲା । ସେମାନେ ଏସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେବଳ ପ୍ରବେଶ କଲେନାହିଁ, ଆଶାତୀତ ସ'ଳତା ପାଇ ପୁରୁଷଜାତିକୁ ଚମକାଇଦେଲେ । ନାରୀମାନଙ୍କର ଏ ସଫଳତାକୁ ଓଡ଼ିଆ ଔପନ୍ୟାସିକଗଣ ଅଗ୍ରାଧୀକାର ଭିତ୍ତିରେ ନିଜ ଉପନ୍ୟାସରେ ଚିତ୍ରଣ କଲେ । ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ କବିତା ବାରିକ ହୋଇ ପଡ଼ନ୍ତି ଅନ୍ୟତମ । ସେ ଅଶୀ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳର ଓଡ଼ିଆ ଉପନ୍ୟାସ ଧାରାକୁ ଉଭୟ ଚେତନାଗତ ଓ ଶିଳ୍ପକଳା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବହୁଭାବରେ ପରିପୁଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି ।

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧକୁ ଅନ୍‌ଲାଇନରେ ପଢିବାପାଇଁ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତୁ

Quick Response Code:

Available online at : https://pracheenews.com/

DOI:https://doi.org/10.5281/zenodo.14545907

Article No - BPP00251

ଯୋଗାଯୋଗ :
ଆକାଶ କୁମାର ସିଂହ, ଓଡ଼ିଆ ଅଧ୍ୟାପକ,
ଗୋପାଳପୁର ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ଗୋପାଳପୁର (ଗଞ୍ଜାମ)
Email - akashkumarsingh68@gmail.com
ORCID ID -https://orcid.org/0009-0001-8636-2947

This is an open access journal, and articles are distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial Share Alike 4.0 License, which allows others to remix, tweak, and build upon the work non commercially, as long as appropriate credit is given and the new creations are licensed under the identical terms.

For reprints contact: *pracheepatrika@rediffmail.com*

ପ୍ରାପ୍ତି	ସମୀକ୍ଷିତ	ଗୃହୀତ	ପ୍ରକାଶିତ
୨.୮.୨୦୨୪	୧୦.୧୦.୨୦୨୪	୨୫.୧୧.୨୦୨୪	୧.୧୨.୨୦୨୪

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧକୁ କିପରି ଉଦ୍ଧୃତ କରିବେ : ପ୍ରଧାନ, ଆକାଶ କୁମାର; ୨୦୨୪ । **କବିତା ବାରିକଙ୍କ ଉପନ୍ୟାସରେ ନାରୀବାଦୀ ଚେତନା** । ବାସ୍ତବତାର ପରିପ୍ରକାଶ ପ୍ରାଚୀ । ଭାଗ :୧୦, ସଂଖ୍ୟା : ୯, ପୃଷ୍ଠା : ୭୦-୭୫ ।

କବିତା ବାରିକ ଇଂରାଜୀ ତା. ୦୫.୦୬.୧୯୬୦ ମସିହାରେ ମୟୂରଭଞ୍ଜର ବାରିପଦା ସହର ଠାରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଡ. ବାରିକ ଜଣେ ଔପନ୍ୟାସିକା ଭାବରେ ଯେତିକି ପରିଚିତ ତାଠୁ ଅଧିକ ପରିଚିତ ଜଣେ ଗାଳ୍ପିକା ଓ ସମାଲୋଚିକା ଭାବରେ । ତାଙ୍କ ପ୍ରକାଶିତ ଉପନ୍ୟାସ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି 'ପର୍ଦ୍ଦାପଛର ଗୀତ' (୧୯୮୧), 'ସଂପର୍କ' (୧୯୯୨), 'ମନର ଘର' (୧୯୯୩), 'ଜୀବନ ନଈ' (୨୦୦୨), 'ଇପସିତ ସକାଳ' (୨୦୦୪), 'ତୃଷ୍ଣା' (୨୦୧୬) ଓ 'ଆମେ ହାରିନାହୁଁ' (୨୦୨୨) ।

ସାହିତ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଭାଗରେ ସ୍ରଷ୍ଟାର ଯେଉଁ ସ୍ୱାଧୀନତା ନ ଥାଏ ଉପନ୍ୟାସରେ ସ୍ରଷ୍ଟା ସେ ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଥାଏ । ଯେଉଁ ସମାଜରେ ସ୍ରଷ୍ଟାର ଜନ୍ମ, ପ୍ରକୃତି ଭିତରେ ତାର ବିକାଶ ଏବଂ ମଣିଷ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହିତ ତାର ସମ୍ବନ୍ଧ ସେ ସବୁର ବାସ୍ତବ ଆଲେଖ୍ୟ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ରୂପାୟନ ପାଇଁ ଉପନ୍ୟାସରେ ପ୍ରଶସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ରହିଥାଏ । ତେଣୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିଗଦର୍ଶନର ଅଭୀପ୍ସା ଥାଇ କିମ୍ବା ସଂଗୁପ୍ତ ସତ୍ୟର ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା ହେଉ ସବୁ ଭିତରେ ଉପନ୍ୟାସ ସ୍ରଷ୍ଟାର ଥାଏ ସାମାଜିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିଷ୍ଠା ।

ସମାଜ ମଣିଷର ହାତ ତିଆରି କାରଖାନା । ଏଠି ପାପ-ପୁଣ୍ୟ, ନ୍ୟାୟ-ଅନ୍ୟାୟ, ଭଲ-ମନ୍ଦ, ନୀତି-ଅନୀତି ଏମିତି ଅନେକ ଶବ୍ଦ ଅଛି, ଯାହାକୁ ନେଇ ମଣିଷ ପରିଚାଳିତ ହୁଏ । ଏହା ପୁରୁଷ ଅପେକ୍ଷା ନାରୀ ଉପରେ ବେଶି ପରିମାଣରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ, କାରଣ ଏହି ପୁରୁଷକୈନ୍ଦ୍ରିକ ସମାଜରେ ପୁରୁଷ ଯାହା କହେ ତାହା ନାରୀକୁ ବିନା ପ୍ରତିବାଦରେ କରିବାକୁ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ଏହା ବହୁ ମାତ୍ରରେ ବଢ଼ିବାରୁ ନାରୀ ତା'ର ଅଧୀକାର ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାକୁ ବିଚାରକଲା ଓ ପୁରୁଷ ବିପକ୍ଷରେ ଆନ୍ଦୋଳନ କଲା । ଆଧୁନିକ ସମୟରେ ଏହାରି ଭିତ୍ତି ଉପରେ ଗଢ଼ି ଉଠିଛି ନାରୀବାଦ ପରି ଏକ ଲୋକପ୍ରିୟ ଚେତନା । ସେ ଆଉ ଘରେ ରହିଲା ନାହିଁ; ବାହାରକୁ ପାଦ କାଢ଼ି ସ୍ୱାବଲମ୍ବୀ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଟଙ୍କା ରୋଜଗାର କଲା । ରୋଜଗାରକ୍ଷମ ହେବାପରେ ନାରୀ ଆଉ କାହା ଅଧୀନରେ ରହିବାକୁ ଚାହିଁଲା ନାହିଁ । ସେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁରୁଷ ସହ ସମାନ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ଓ କେଉଁ ନାରୀ ପ୍ରତି ଅନ୍ୟାୟ ହେଉଥିବା ଦେଖିଲେ ଚୁପ ନ ରହି ବିରୋଧ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ପୁରୁଷ ଆଖିରେ ନାରୀ ସଦାବେଳେ ଭୋଗ୍ୟବସ୍ତୁ, ଉପଭୋଗର ସାମଗ୍ରୀ, ଏକ ଖେଳଣା; ଯାହାକୁ ଇଚ୍ଛାହେଲେ ଖେଳାଯାଏ ଆଉ ଇଚ୍ଛାହେଲେ ଫିଙ୍ଗିଦିଆଯାଏ, ତାକୁ ପ୍ରତିମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଚିରି, 'ାଡ଼ି ଖିନଭିନ କରାଯାଏ । ଆଉ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଅସୁବିଧା ହେଲେ ତାକୁ ବେଶ୍ୟା, ଅବୈଧ, କଳଙ୍କିନୀର ଆଖ୍ୟା ଦିଆଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଯିଏ ତାକୁ ଏପରି କଲା ସେ ଏହି ମୁଖାପିନ୍ଧା ସମାଜରେ ଛାତି ଫୁଲେଇ ଚାଲୁଥାଏ, ତା ପାଇଁ କୌଣସି ଉପାଧି ନାହିଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ନୀତିନିୟମ ନାହିଁ । ଏହିପରି ଏକ ବିଷୟକୁ ନେଇ ରଚିତ କବିତା ବାରିକଙ୍କ 'ପର୍ଦ୍ଦା ପଛର ଗୀତ' ଉପନ୍ୟାସ । ଏହି ଉପନ୍ୟାସର ନାୟିକା ବନଶ୍ରୀ କୁଆଁରୀ ଥିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କ ମ୍ୟାନେଜର ପି.ସି. ଦାସର ଶିକାର ହୋଇ ଗର୍ଭ ଧାରଣ କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେ କେବେ ସମାଜ ପାଖରେ ହାରିଯାଇନଥିଲା । ସେ ଅବୈଧ, କଳଙ୍କିନୀ, ଅଲକ୍ଷଣୀ ଭଳି ଶବ୍ଦକୁ ଡରିନଥିଲା । ତା ପେଟରେ ବଢ଼ୁଥିବା ଅବୋଧ ଶିଶୁକୁ ମାରି ନ ଦେଇ ତାକୁ ସଂସାରକୁ ଆଣିଥିଲା । ମାତୃତ୍ୱର ଦାୟରେ ସେ ଭ୍ରୁଣହତ୍ୟା ପାଇଁ ରାଜି ହୋଇନାହିଁ । ଭ୍ରୁଣହତ୍ୟା ଭଳି ଅସମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବିରୋଧ କରି ତାକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଛି ସତ କିନ୍ତୁ ତାକୁ ପାଖରେ ରଖି ଲାଳନ ପାଳନ କରିପାରି ନାହିଁ । ତା'ର ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନକୁ ସୁଖମୟ କରିବାକୁ ତା ବାପା ଜନ୍ମିତ ଶିଶୁକୁ ତାଠାରୁ ଦୂରେଇ ନେଇ ଏକ ଆଶ୍ରମରେ ବଢ଼େଇଛନ୍ତି । ବନଶ୍ରୀ ଜଣେ ନାରୀ ଭାବରେ ଶିଶୁକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟର ପତ୍ନୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିବାକୁ ଯାଇ ଜନ୍ମିତ ସନ୍ତାନକୁ ମାତୃ ସ୍ନେହରୁ ବଂଚିତ କରିଛି । ବନଶ୍ରୀର ଏହି ଭିରୁତା ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆମକୁ ମନେ ପାକାଇଦିଏ ବ୍ୟାସ କୃତ ମହାଭାରତର କୁନ୍ତି-କର୍ଣ୍ଣଙ୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ।

ସମାଜରେ ନାରୀ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ସହିବାକୁ ଏବଂ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ଏପରିକି କେଉଁଠି କେଉଁଠି କନ୍ୟା ସନ୍ତାନର ତଣ୍ଟି ଚିପି ଏନ୍ତୁଡ଼ିଶାଳରେ ହତ୍ୟା କରାଯାଉଥିବାର ଘଟଣା ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ସମୟ ଆସିଲା ଯେତେବେଳେ ବିଧବାମାନେ ପୁନର୍ବିବାହ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ସମାଜପତିମାନେ ହୁକୁମ ଦେଲେ । ସେତିକିରେ ନାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟାଚାର ସରିଲା ନାହିଁ ନିଜ ଭୋକକୁ ମେଣ୍ଟାଇବାପାଇଁ ତାକୁ ବେଶ୍ୟା କରାଗଲା । ରାସ୍ତାରୁ ଟେକି ନେଇ ଧର୍ଷଣ କରାଗଲା । ଯୌତୁକପାଇଁ ଜୀଅଁନ୍ତା ପୋଡ଼ି ଦିଆଗଲା କିମ୍ବା ବିକଳାଙ୍ଗ କରିଦିଆଗଲା । ବିଷ ପ୍ରୟୋଗ କରାଗଲା, ଏସିଡ୍ ିଙ୍ଗାଗଲା ଅଥବା ଛାଡ଼ପତ୍ର ଦେଇ ବେଶି ଯୌତୁକ ଲୋଭରେ ପୁରୁଷ ଅନ୍ୟତ୍ର ବାହାହୋଇଗଲା । ଯେଉଁଠି ପୁରୁଷର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ବାଧା ଉପୁଜିଛି ସେଇଠି ହିଁ ସେ ନାରୀ ପାଇଁ ନିଷେଧାଜ୍ଞା ଜାରି କରିଛି, ପାପ ପୁଣ୍ୟର ଗାର ଟାଣିଛି, ସତୀ ଅସତୀର ଭେଦ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । କିନ୍ତୁ ଆଜି ନାରୀ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରି ସବୁଥିରେ ଆଗେଇଲାଣି, ପୁରୁଷ ସହିତ ତାକୁ ସମାନ ଅଧିକାର ମିଳିଲାଣି । ତଥାପି ସେ ପୁରୁଷ ପାଖରେ ଗୋଟେ ଭୋଗ୍ୟ ବସ୍ତୁ ହୋଇ ରହିଛି । ତାକୁ ଆଜି ମଧ୍ୟ ବିକ୍ରି କରାଯାଉଛି । କେବେ ବାପା ଝିଅପାଇଁ ଗରାଖ ଜୋଗାଡ଼ କରୁଛି ତ କେବେ ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ପାଇଁ । ଆଉ ନାରୀ ବିନା ପ୍ରତିବାଦରେ ତାହା କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଛି । ଲେଖିକା ତାଙ୍କର 'ଇପସିତ ସକାଳ' ଉପନ୍ୟାସରେ ନାରୀମାନଙ୍କୁ ଏଥିପ୍ରତି ସଚେତ କରାଇ ଏହାକୁ ବିରୋଧ କରିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଉଥିବା ମନେହୁଏ । ଏହି ଉପନ୍ୟାସର ଏକ ଚରିତ୍ର ଫୁଲମଣି ଯିଏ ଅନ୍ୟ ଘରେ ବାସନ ମାଜି ନିଜ ପରିବାରକୁ ଚଳେଇନେବାରେ ସ୍ୱାମୀକୁ ସହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ତା ଉପରେ ସେଠିକାର ପୁରୁଷଙ୍କ ଆଖି ପଡ଼ିଲା ପରେ ସେ

ଘରକୁ ଆସି ତା ସ୍ୱାମୀକୁ ଅଭିଯୋଗ କରିବାରୁ ତା ସ୍ୱାମୀ କୌଣସି ପ୍ରତିକାର କରିବା ବଦଳରେ ସେଠାରୁ ଟଙ୍କାର ଗନ୍ଧ ପାଇଲା । ବାସନମଜା କାମରୁ ଯେ ବେଶ୍ୟାବୃତ୍ତିରେ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ମିଳେ ଏକଥା ଅନୁମାନ କରି ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଛି । ଦୁଇଟି ଛୁଆର ମା ପାଖରୁ ଯୌବନର ସବୁ ରସ ଶୋଷିନେବା ପରେ ସ୍ୱାମୀ ତାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ଟଙ୍କା ମେଶିନ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିଛି । ଫୁଲମଣି ସେହିଦିନ ଠାରୁ ଦେହ ବିକ୍ରି କଲା ଓ ତା ସ୍ୱାମୀ ଡେଲାଙ୍ଗ-ହୋ ଗରାଖ ଯୋଗାଡ଼ କଲା । ସମାଜରେ ହେଉଥିବା ଏଭଳି ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟର ବିରୋଧରେ ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରିଛି । ଦେଶର ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବାବର୍ଗ ଯେତେବେଳେ ଏଭଳି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବେ ସେତେବେଳେ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ଦିଗରେ ସମାଜ ଆଗେଇବ ବୋଲି ଲେଖିକା ଡ. ବାରିକ ବିଶ୍ୱାସ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷିତ ମନୋଜଙ୍କ ମୁହଁରେ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାଷାଦେଇ କୁହାଇଛନ୍ତି- "ଏ ଦେଶରେ ଅନେକ ଫୁଲମଣି ବଂଚିବା ପାଇଁ ଏଭଳି ରାସ୍ତା ବାଛି ନେଇଛନ୍ତି । କେଉଁଠି ପରିସ୍ଥିତି ବାଧ୍ୟ କରିଛି ତ କେଉଁଠି ସେମାନେ ପ୍ରତାରଣାର ଶିକାର ହେଉଛନ୍ତି । ଥରେ ଭୁଲ ରାସ୍ତାରେ ପାଦ ଦେଲେ ଆଉ ପଛକୁ ଫେରିବା ପାଇଁ ବାଟ ନାହିଁ । ଅନେକ ଫୁଲମଣି ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ସହ ସଂଗ୍ରାମ କରିଛନ୍ତି ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ କାଳରେ । ଅତି ଅସହାୟ ଭାବରେ କଟିଛି ତାଙ୍କର ଜୀବନ । କିନ୍ତୁ ଏଥିପାଇଁ କଣ ଫୁଲମଣିମାନେ ଦାୟୀ ? ଡେଲାଙ୍ଗ-ହୋମାନଙ୍କୁ କଣ ଦୋଷ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ? ଯେଉଁମାନେ ଦିନରେ ଭଦ୍ରଲୋକ ଓ ରାତିରେ ପଶୁ ପାଲଟନ୍ତି ସେମାନେ କଣ ଦୋଷୀ ନୁହଁନ୍ତି ? ଅଥଚ କଥା ସତ ଯେ ସବୁଯୁଗରେ ସବୁକାଳରେ ଫୁଲମଣିମାନେ ହିଁ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ କରନ୍ତି । ଏହାର କାରଣ ହେଲା ସେମାନେ 'ନାରୀ' ।" ଏହି ବକ୍ତବ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଲେଖିକା ନାରୀଜାତିକୁ ସୂଚେଇ ଦେବାପାଇଁ ଚାହାନ୍ତି ଯେ ଆମେ ପୁରୁଷ ସହିତ ସମକକ୍ଷ ହେଲେଣି । ଏଠି ସମସ୍ତେ ସମାନ ସେ ନାରୀ ହେଉ ଅବା ପୁରୁଷ । ଆମେ ଆଉ ପୁରୁଷ ଇସାରାରେ ନାଚିବାନି । ଆମେ କୌଣସି ଖେଳଣା ନହୁଁ ଯେ, ସେ ଯାହା କହିବ ଆମେ ତାହା କରିବୁ । ଆମର ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାଭିମାନ ଅଛି, ଅସ୍ମିତା ଅଛି । ଏହା ହିଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ଆମେ ବାହାରକୁ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ିବା ଓ ପ୍ରତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁରୁଷ ଠାରୁ ଦୁଇପାଦ ଆଗରେ ରହିବା ।

ସେହିପରି ଭାବରେ ନାରୀକୁ ଯୌତୁକ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦିଆଯାଉଛି । ବାପା ବରଘର ଚାହୁଁଥିବା ଅନୁଯାୟୀ ଯୌତୁକ ନଦେଲେ ଝିଅକୁ ନାନା କଥା ଶୁଣାଇ କେବେ ମାରିଦିଆଯାଉଛି ତ କେବେ ଛାଡ଼ପତ୍ର ଦିଆଯାଉଛି ତ ଆଉ କେବେ ବାହା ବେଦିରୁ ଉଠି ବର ଚାଲିଯାଉଛି । ଯାହା ଫଳରେ ଅନେକ ଝିଅଙ୍କ ଜୀବନ ନଷ୍ଟ ହେଉଛି । ଔପନ୍ୟାସିକା କବିତା ବାରିକ ବଡ଼ ବଡ଼ ପଦ ପଦବୀରେ ଥାଇ ବଡ଼ଲୋକି ଦେଖେଇ ହେଉଥିବା ସେହି ମୁଖାପିନ୍ଧା ଚେହେରା ତଳେ ଲୁଚି ରହିଥିବା ରାକ୍ଷସ ରୂପକୁ ବାହାରକୁ ଆଣିଛନ୍ତି । ସେମାନେ କେମିତି ନିରୀହ, ନିଷ୍ପେଷିତ, ସରଳ ବାପା-ମାଆଙ୍କୁ ଚାକିରିର ପ୍ରଲୋଭନ ଦେଖାଇ ଝିଅକୁ ବାହାହେବା ପାଇଁ କହୁଛନ୍ତି ଓ ଚାକିରି ଅନୁଯାୟୀ ଯୌତୁକ ଦାବି କରୁଛନ୍ତି । ସରଳ ମା'ବାପା ଝିଅ ଖୁସିରେ ରହିବ ଭାବି ବିନା ପ୍ରତିବାଦରେ ତାଙ୍କର ହଁରେ ହଁ ଭରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତାହା ଘଟୁ ନାହିଁ । ଦିନକୁ ଦିନ ଦାବି ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲୁଛି । ଫଳରେ କାହା ବାହାଘର ହେଉ ହେଉ ଭାଙ୍ଗି ଯାଉଛି ତ କିଏ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଠାରୁ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପାଉଛି ତ ଆଉ କିଏ ଜୀବନ ହାରିଦେଉଛି । ଏଭଳି ଘଟଣା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ କବିତା ବାରିକଙ୍କ 'ଈପସିତ ସକାଳ' ଉପନ୍ୟାସରେ । ଏହି ଉପନ୍ୟାସର ଏକ ଚରିତ୍ର ଅହଲ୍ୟା , ଯାହାଙ୍କ ବିବାହ ବେଦିରେ ବରପକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ଯୌତୁକ ଦାବୀକୁ ସହ୍ୟକରି ନପାରି ନିଜେ ଜୀବନ ସାରା ବିବାହ ନହେବାର ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରି ବରକୁ ସେଠୁ ବିଦାୟ କରିଥିଲେ । କାରଣ ଅହଲ୍ୟାର ବାପା ଆଗରୁ ବରଘର କହିବା ଅନୁସାରେ ଗାଡ଼ି ଯୌତୁକ ଦେବା ପାଇଁ ରାଜି ହେଇଥିଲେ ଓ ତାହା କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ବାହା ବେଦିରେ ନଗଦ କୋଡ଼ିଏ ହଜାର ଟଙ୍କା ନଦେଲେ ଏ ବାହାଘର ହୋଇପାରିବନି କହିଲାରୁ ଅହଲ୍ୟା ନିଜେ ବାହା ଭାଙ୍ଗି ଦେଲେ ଓ ସାରା ଜୀବନ କୁଆଁରୀ ରହିଗଲେ । ଲେଖିକା ଏହି ଯୌତୁକ ପ୍ରଥାକୁ ବିରୋଧ କରି କହୁଛନ୍ତି- "ଯୌତୁକ ବିରୋଧରେ ଆଇନ କଲେ କିଛି ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ- ଏକଥା ମଧ୍ୟ ସେ କହନ୍ତି । ଯେତେଦିନ ଯାଏଁ ଝିଅମାନେ ସଚେତନ ହୋଇନାହାଁନ୍ତି, ଯୌତୁକକୁ ନେଇ ଧନୀ ପରିବାରର ଝିଅମାନେ ତୀବ୍ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କରିନାହାନ୍ତି, ଯୌତୁକ ନ ନେଇ ବାହାହେବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିନାହାନ୍ତି, ସେତେଦିନ ଯାଏଁ ଏହି କଳଙ୍କିତ ପ୍ରଥାକୁ କୌଣସି ଆଇନ କେବେ ଉପାଡ଼ି ପାରିବ ନାହିଁ । ଆଜି ଯାଏଁ ଯେଉଁ ଝିଅମାନେ ଯୌତୁକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରିଛନ୍ତି ସେମାନେ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ, ନିମ୍ନ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ପରିବାରର ଝିଅ । ଯାହା ବାପାଙ୍କର ସାମର୍ଥ୍ୟ ନାହିଁ ସେମାନେ ହିଁ ଯୌତୁକ ନେଇ ବାହାହେବାଟାକୁ ପସନ୍ଦ କରିନାହାଁନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଏବଂ ବର୍ଣ୍ଣାଢ଼୍ୟ ପରିବାରରେ ଏହା ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ପ୍ରଥା ଭାବରେ ଚାଲିଆସିଛି । ତେଣୁ ଏଭଳି ପ୍ରଥାର ଚେର ତଳକୁ ଗଭୀରରୁ ଗଭୀରତର ହେବାରେ ଲାଗିଛି ।" ଯଦିବା ବର ପକ୍ଷର ଦାବିକୁ ପ୍ରଥମେ ଅହଲ୍ୟା ଦେବୀ ଆଖିବୁଜି ଦେଇଥିଲେ । ବିବାହ ବେଦୀରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକ ଟଙ୍କା ମାଗିବାକୁ ସେ ଆଦୌ ଭଲ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିନାହାଁନ୍ତି । କାରଣ ଯେଉଁ ପରିବାରକୁ ସେ ବୋହୁ ହୋଇଯିବେ ସେମାନଙ୍କ ଚିନ୍ତାଧାରା କେତେ ନୀଚ ସ୍ତରର ତାହା ସେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିପାରିଥିଲେ । ଦାବି ମୁତାବକ ଗାଡ଼ି ଯୌତୁକରେ ପାଇସାରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବିବାହ ବେଦୀଭଳି ଏକ ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନରେ ଟଙ୍କା ମାଗିବାଟା ଯଦିବା ବରପକ୍ଷଙ୍କ ଲୋଭୀ ମନପାଇଁ ସାଧାରଣ କଥାଥିଲା ଅହଲ୍ୟା ଦେବୀ କିନ୍ତୁ ନିଜେ ସ୍ୱାଭିମାନ ଓ ପରିବାରର ସମ୍ମାନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏ ବିବାହକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ କରିଥିଲେ ।

ସେହିପରି 'ପୃଷ୍ଠା' ଉପନ୍ୟାସରେ ଅନୋଖା ଓ ଅରୁଣା ଚରିତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଔପନ୍ୟାସିକା କବିତା ବାରିକ ଯୌତୁକ ପ୍ରଥାକୁ ବିରୋଧ କରିଛନ୍ତି । ଅନୋଖାର ପ୍ରେମିକ ଅଭିଷେକ ଡାକ୍ତର ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ତା ମାଙ୍କ ଇସାରାରେ ଚାଲେ ସବୁ କାମରେ ମା ଯାହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତି ତାହା ଅଭିଷେକକୁ କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ପୁଅ ଡାକ୍ତର ଥିବାରୁ ମାଆଙ୍କ ଯୌତୁକ ଦାବି ଯାହାଥିଲା ତାକୁ ପୁରଣ କରିବା ଗୋଟେ ଗରିବ ପରିବାର ପାଇଁ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଅନୋଖା ବରର ମାକୁ ତାଙ୍କ ପୁଅକୁ ବରବିକା ବଜାରକୁ ନେଇ ନିଲାମ କରିବାକୁ କହିଛି । ନିଜର ନିମ୍ନମଧ୍ୟବିତ୍ତ ପରିବାର ତାଙ୍କଭଳି ଯୌତୁକ ଲୋଭୀଙ୍କ ଦାବି ପୂରଣ କରିପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି କହି ଅଧିକ ଦରରେ ତାଙ୍କ ପୁଅକୁ ନିଲାମ ଧରୁଥିବା ଝିଅକୁ ବୋହୂ କରିବେ ବୋଲି ବ୍ୟଙ୍ଗ କରିଛି । ତାହାର ଏ ବିଦ୍ରୁପ ମଧ୍ୟରେ ଲେଖିକା ସ୍ୱାଭିମାନୀ ନାରୀସମାଜର ଯୌତୁକ ବିରୋଧୀ ସ୍ୱରକୁ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ତା ମାତୃଭକ୍ତ ପ୍ରେମିକ ପ୍ରେମ କରିମଧ୍ୟ ବିବାହ ବେଳେ ତା ମାଆର ଯୌତୁକ ଦାବୀକୁ ମୌନରହି ସମ୍ମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିବାରୁ ତାହା ଅନୋଖାକୁ ଅଧିକ କଷ୍ଟ ଦେଇଥିବ । ଯଦି ପ୍ରେମିକକୁ ବିବାହ କରିବାକୁ ଯୌତୁକ ଦେବାକୁ ହୁଏ ଆଉ ଏ ଯୌତୁକ ଦାବୀର ପରିପୂର୍ତ୍ତୀ ପାଇଁ ପରିବାରର ସମ୍ପତ୍ତି ମଧ୍ୟ ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ପଡ଼ିପାରେ ସେଠି ପ୍ରେମର ଅବା କି ମୂଲ୍ୟ ? ତେଣୁ ସେ ଅଭିଷେକର ମାଆକୁ ତାସ୍ଲ୍ୟ କରି ଅଭିଷେକକୁ ଏକ ପଣ୍ୟବସ୍ତୁ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛି । ଯେଉଁ ବରକୁ ଦେଖାଇ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରାଯାଏ ସେଠି ବର ବସ୍ତୁ ଭିନ୍ନ କଣ ହୋଇପାରେ ? ସେହିପରି ଯେଉଁ କନ୍ୟାପକ୍ଷ ଚାକିରିଆ ଜ୍ୱାଇଁକୁ ଦେଖି ଅଧିକ ଯୌତୁକ ଦେବାକୁ ରାଜିହୋଇ ଯାଆନ୍ତି ସେମାନେ ତ ଉଚ୍ଚ ଶ୍ରେଣୀର ଗରାଖ । ଅନୋଖାର ଏ ବ୍ୟଙ୍ଗ ଯୌତୁକ ଲୋଭୀ ବରପକ୍ଷପ୍ରତି କନ୍ୟାପକ୍ଷର ଚାବୁକ ପ୍ରହାର ସଦୃଶ୍ୟ ମନେହୋଇଅଛି ।

ଅରୁଣା ତାର ମନର ମଣିଷକୁ ନପାଇବାରୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇସାରିଥିଲା ସେ ଆଉ ବାହା ହେବ ନାହିଁ । ଏହି କଥାକୁ କାହା ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ ନକରି ସେ ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସିଲେ ଭାଙ୍ଗୁଥିଲା ତା ନାନୀ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠାଇ । ଏହି ନାନୀ ଚରିତ୍ରକୁ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଯାଇ ଲେଖିକା ଯୌତୁକ ପ୍ରଥାକୁ ବିରୋଧ କରିଛନ୍ତି । ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ହେଉଛି ଅରୁଣାର ନାନୀର ବାହାଘର ସମୟରେ ବରଘର କହିବା ଅନୁସାରେ ଯୌତୁକ ଦିଆଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେହି ଯୌତୁକ ଲାଳସା ଧୀରେ ଧୀରେ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଲା ଓ ବରପକ୍ଷ ଗୋଟେପରେ ଗୋଟେ ଦାବୀ କରିବାରେ ଲାଗିଲେ । ଶେଷରେ ତାହା ପୁରଣ ନହେବାରୁ ନାନୀ ଉପରେ ତା ସ୍ୱାମୀ ହାତ ଉଠାଇଲା । ଏପରିକି ତା ନାନୀର ବର ପୂର୍ବରୁ ବିବାହ କରିଥିବା ଝିଅକୁ ଯୌତୁକ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦେବାରୁ ସେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ତା ସ୍ୱାମୀ ଅଁସରେ ଷ୍ଟେନୋ ସହିତ ଅନୈତିକ ସଂପର୍କ ରଖିଥିବା ଦେଖି ତା ନାନୀ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ସେହି ଘରଛାଡ଼ି ଚାଲିଆସିଥିଲା । ଅରୁଣାର ନାନୀ ଶାଶୁଘରେ ଯୌତୁକ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ସହି ବହୁ କଷ୍ଟରେ ରହୁଥିଲା । ମାତ୍ର ସ୍ୱାମୀର ଅନ୍ୟନାରୀ ସହିତ ସଂପର୍କ ଦେଖି ସେ ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛି । ସ୍ୱାମୀର ପରିବାରରୁ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଓ ପତିପାଖରୁ ଅବହେଳା ପାଇବା ପରେ କୌଣସି ନାରୀ କାହିଁକି ଅବା ଦୁଃଖ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ପଡ଼ିରହିଥାନ୍ତା ? ସେ କେବଳ ଯେ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରୁ ବଂଚି ଆସିଛି ତା ନୁହଁ; ନିଜର ସାନ ଭଉଣୀର ବିବାହ ସଂପର୍କରେ ସଠିକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାପାଇଁ ନିଜ ବାପା ଓ ଅରୁଣାକୁ ସଚେତନ କରିପାରିଛି । ଫଳରେ ଯାହାର ନାନୀ ଯୌତୁକ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ହେତୁ ସ୍ୱାମୀ ସଂସାରରୁ ପଳେଇ ଆସି ବାପଘରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇଛି । ତାହାର ସାନ ଭଉଣୀ ବିନା ଯୌତୁକରେ ବିବାହ କରିବାରେ ସ'ଳ ହୋଇଛି । କେବଳ ଅରୁଣା ନାନୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୁହେଁ ଅନେକ ଝିଅଙ୍କ ସହ ଏପରି ଘଟଣା ଘଟୁଛି । ଯେଉଁ ଝିଅମାନେ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ି ପରିସ୍ଥିତିକୁ ସାମ୍ନା କରିପାରୁ ନାହାଁନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକ ରାସ୍ତା ନପାଇ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରୁଛନ୍ତି ତ ଅରୁଣା ନାନୀଭଳି ଝିଅ ସାହାସ କରି ଶାଶୁଘରୁ ଚାଲିଆସୁଛନ୍ତି ଓ ସମାଜ ଆଗରେ ଆଦର୍ଶ ଭାବରେ ଜୀବନ ବଂଚୁଛନ୍ତି ।

ଏହି ଉପନ୍ୟାସର ଅନ୍ୟ ଏକ ଚରିତ୍ର ଶିଖା ମାଧ୍ୟମରେ ପୁଅମାନେ ଏକାଧିକ ସ୍ତ୍ରୀ ରଖୁଥିବା କଥାକୁ ନେଇ ପ୍ରତିବାଦ କରିଛନ୍ତି ଲେଖିକା କବିତା ବାରିକ । ସହରୀ ଝିଅଙ୍କ ଇଛା ସେ ଯାହାକୁ ବାହାହେବ ସେ ବିଦେଶରେ ପଢ଼ିଥିବ, ତାର ବଡ଼ ମହଲଟେ ଥିବ, ଗାଡ଼ିଥିବ; ଏମିତି ଅନେକ କିଛି । ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କର ପ୍ରେମକୁ ମଧ୍ୟ ମାଡ଼ି ଚକଟି ମାଟିରେ ମିଶେଇ ଦେବାକୁ କୁଣ୍ଠା କରନ୍ତି ନାହିଁ । ସେହିଭଳି ଏକ ଚରିତ୍ର ଶିଖା ଯିଏ ସିଦ୍ଧାର୍ଥକୁ ଭଲପାଏ କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ବିଦେଶ ଫେରନ୍ତା ଇଂଜିନିଅର ମୋହିତର ତା ପାଇଁ ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସିଛି ସେତେବେଳେ ସିଦ୍ଧାର୍ଥକୁ ଛାଡ଼ି ମୋହିତକୁ ବାହା ହେଇ ଚାଲିଯାଇଛି ବାଙ୍ଗାଲୋର । କିଛି ଦିନ ଗଲାପରେ ଏକ 'ଚୋଦେଖି ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛି ମୋହିତ ବିବାହିତା ଓ ତାର ଦୁଇ ସନ୍ତାନ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି; ସେତେବେଳେ ସେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛି । ମୋହିତ ଯେ ଭାରତ ଆସି ବାପା ମା କଥାରେ ପଡ଼ି ଶିଖାକୁ ବିବାହ କରିଛି ତା ନୁହଁ; ସେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସଭ୍ୟତାର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସି ଶିଖାକୁ ଶୋଷଣ କରିଛି । ଅର୍ଥାତ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଜଗତର ସମସ୍ତ କୁପ୍ରଥାକୁ ଭାରତରେ ରୋପଣ କରିବାକୁ ଏ ବିଦେଶ ଫେରନ୍ତା ଯୁବକଗଣ ଚେଷ୍ଟିତ । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରେ ନାରୀ ସମାଜକୁ ଶୋଷଣ କରିବାକୁ ବିଚାର କରୁଥିବା ପୁରୁଷମାନେ ମୋହିତ ଭଳି ବିଦେଶୀ ସଂସ୍କୃତିର ସହାରା ନେଇ ନିଜର ପାପ ଆଶାକୁ ଚରିତାର୍ଥ କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଅନେକ ଭାରତୀୟ ନାରୀ ଆଜି ମଧ୍ୟ ଏସବୁକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ରାଜି ନୁହନ୍ତି । ତେଣୁ ଶିଖାଭଳି ଉଗ୍ରନାରୀ ମଧ୍ୟ ନିଜକୁ ପ୍ରତାରିତା ମନେକରି ପତିକୁ ଛାଡ଼ପତ୍ର ଦେଇ ଘରକୁ ଚାଲିଆସୁଛି ।

ଦିନଥିଲା ବାପା ମା ଯାହା କହୁଥିଲେ ତାହା ଝିଅ ବିନା ପ୍ରତିବାଦରେ ସହିଯାଉଥିଲା । ତା ପସନ୍ଦ ନା ପସନ୍ଦକୁ ବଳିଦେଇ

ପରିବାରର ବଡ଼ଲୋକମାନେ ଯାହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଉଥିଲେ ବିନା ପ୍ରତିବାଦରେ ସେହି ପ୍ରସ୍ତାବରେ ରାଜି ହେଉଥିଲା । କ୍ରମଶଃ ସେସବୁରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଛି । ଝିଅ ସ୍ୱାବଲମ୍ବୀ ହୋଇଛି, ତା ପସନ୍ଦ ନାପସନ୍ଦକୁ ସେ ସମସ୍ତ ଆଗରେ କହିପାରୁଛି, ଭଲମନ୍ଦର ବିଚାର କରି ନିଜ ଜୀବନ ଗଢ଼ିବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଉଛି । ଯଦି ସେଥିରେ ସଫଳ ନହୁଏ ତେବେ ଜୀବନଯାକ କୁଆଁରୀ ରହିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି କିନ୍ତୁ ତା ଇଚ୍ଛା ବିରୋଧରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ଦେଉନାହିଁ । ଏହି ଘଟଣା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ କାବିତା ବାରିକଙ୍କ 'ମନର ଘର' ଉପନ୍ୟାସରେ । ଏହି ଉପନ୍ୟାସର ନାୟିକା ବେବୀ ପାଇଁ ନାୟକର କାକା ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଣିଥିଲେ । ଏ କଥା ଶୁଣି ତାର ବାପା ଓ ଭାଇ ରାଗିଯାଇ ବାହାଘର ପାଇଁ ରାଜି ହୋଇନଥିଲେ । ବାପା ଝିଅ ସାରା ଜୀବନ ଅବିବାହିତ ରହିଯିବ ପଛେ ସେଠାରେ ଝିଅ ଦେବିନାହିଁ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ଏହା ଶୁଣି ବେବୀ ଚରମ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇ ବାପାଙ୍କୁ କହିଲା ମୁଁ ଜୀବନରେ ଆଉ କେବେ ବାହା ହେବିନାହିଁ । ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଅନେକ କରି ତାକୁ ବୁଝେଇବା ସତ୍ୱେ ସେ କାହା କଥା ଶୁଣିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତନଥିଲା । କାରଣ ସମସ୍ତେ ତା ପ୍ରେମକୁ ହାଲୁକା ଭାବରେ ନେଇ ଅପମାନିତ କରିଛନ୍ତି । ଭାଉଜ ତାକୁ ଦେଉଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର କାମ ଓ ବ୍ୟବହାର ଦେଖି ଲାଗିଲା ସତେ ଯେମିତି ସେ ଏଘରର ଏକ ସଦସ୍ୟ ନୁହେଁ, ଗୋଟେ ଚାକର । ନିଜଘରେ ଚାକରଭଳି ଗଧ ଖଟଣୀ ଖଟୁଥିବା ବେଳେ ସେ ଅଧ୍ୟାପିକା ଚାକିରି ପାଇଲା । କିନ୍ତୁ ତା ବାପା ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଚାହିଁ ନଥିଲେ ସେ ଚାକିରି କରୁ, କାରଣ ସେ ଘରର ଝିଅବୋହୁ କେବେ ବାହାରକୁ ଯାଇ ଚାକିରି କରିନାହାଁନ୍ତି । ଏହା ଶୁଣି ବେବୀ ପ୍ରତିବାଦ କରି ଘରର ପରମ୍ପରା ଓ ଘର ସହ ନିଜର ସଂପର୍କକୁ କ୍ରୋଧରେ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ସ୍ୱାବଲମ୍ବୀ ହେବାକୁ ଚାକିରି କରିବା ପାଇଁ ଅଡ଼ି ବସିଛି । ଚାକିରି କରିଛି କିନ୍ତୁ ଘର ସହିତ ନିଜର ସଂପର୍କକୁ କାଟିପାରି ନାହିଁ । ସେହିପରି ଲେଖିକାଙ୍କ 'ସଂପର୍କ' ଉପନ୍ୟାସରେ ନାୟିକା ନିଜର ପ୍ରେମକୁ ପାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସଂସ୍କୃତି ଓ ସମାଜ ପାଖରେ ବନ୍ଦୀ ନହୋଇ ସେ ମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଚାହିଁଛି । ଜାତି ପ୍ରଥାକୁ ବିରୋଧ କରି ମୀତା କୋର୍ଟରେ ବାହା ହେଇଛି ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ମାଥ୍ୟୁସକୁ ।

ଔପନ୍ୟାସିକା ବାଲ୍ୟ ବିବାହକୁ ବିରୋଧ କରିଛନ୍ତି ତାଙ୍କ 'ପର୍ଦ୍ଦା ପଛର ଗୀତ', 'ଇପସିତ ସକାଳ' ଉପନ୍ୟାସରେ । 'ପର୍ଦ୍ଦା ପଛର ଗୀତ' ଉପନ୍ୟାସରେ ମଲ୍ଲୀର ମାଆ ସେହି ଗାଁର ସାହୁକାର ସହ ମଲ୍ଲୀର ବାହା କରିଦେବାକୁ ବସିଥିଲା ଯଦିବା ବୁଢ଼ାର ଦୁଇଟି ସ୍ତ୍ରୀ ମଲେଣି । କାରଣ ବାହା ପାଇଁ ଯେତେ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚହେବ ସବୁ ଟଙ୍କା ସାହୁକାର ଦେବାକୁ ରାଜି ହୋଇଛି । ଏଥିରେ ମଲ୍ଲୀ ରାଜି ନହେବାରୁ ତାକୁ ତା ମା ବାଉଁଶ ଫାଳିଆରେ ପିଟି ଲହୁଲୁହାଣ କରିଦେଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସାହୁକାର କି ତା ମାଆ ଏଥିରେ ସଫଳ ହୋଇନଥିଲେ । ଏ ଘଟଣାରେ ନାରୀଟିଏ ନିଜ ପ୍ରେମ ଓ ଭବିଷ୍ୟତ ଜୀବନକୁ ନେଇ କେତେ ସଚେତନ ତାହା ଜଣାପଡ଼ିଥାଏ । ମଲ୍ଲୀ ଯଦି ସାହୁକାରକୁ ବାହାହୁଏ ତେବେ ତାକୁ ସାରା ଜୀବନ ଏକ ବିପତ୍ନୀକ ବୁଢ଼ାର ପତ୍ନୀ ଭାବରେ ଜୀବନ କାଟିବାକୁ ପଡ଼ିବ । କେତେବେଳେ ସାହୁକାରର ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ପତ୍ନୀଭଳି ତାକୁ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଅଥବା ବୃଦ୍ଧ ସାହୁକାର ମୃତ୍ୟୁରେ ବିଧବା ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ତାହା ଈଶ୍ୱର ଜାଣନ୍ତି । ମାଡ଼ ଗାଳି ଭୟରେ ଯଦି ସେ ସାହୁକାରକୁ ବିବାହ ପାଇଁ ରାଜି ହୋଇଯାଇଥାନ୍ତା ତେବେ ତାର ପ୍ରେମ ଓ ପ୍ରେମିକକୁ ଛାଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । ତେଣୁ ସମସ୍ତ ମାଡ଼ଗାଳି ସତ୍ୱେ ବୁଢ଼ା ସାହୁକାର ବଦଳରେ ନିଜ ପ୍ରେମିକକୁ ବିବାହ କରିବାର ଜିଦ୍ଦିଧରି ଶେଷରେ ସଫଳ ହୋଇଛି ।

'ଇପସିତ ସକାଳ' ଉପନ୍ୟାସରେ ଏଗାର ବର୍ଷର ଝିଅ ଝୁମୁରିକୁ ପଂଚାବନ ବର୍ଷର ବୁଢ଼ା ଚଙ୍ଗୁ ଡ୍ରାଇଭର ସହ ବିବାହ କରିବାକୁ ତା ମା ରାଜି ହୋଇଛି; ଯଦିଓ ଚଙ୍ଗୁ ସବୁବେଳେ ମଦଖାଇ ଢଳ ଢଳ ହେଉଥାଏ । ସେ ଦୁଇଥର ବିବାହ କରିଛି ଓ ଗୋଟେ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ମଦନିଶାରେ ବାଡ଼େଇ ବାଡ଼େଇ ମାରିଦେଇଛି ଏବଂ ଆଉ ଜଣେ ମାଡ଼ ଭୟରେ ଘରଛାଡ଼ି ପଳାଇଛି । ଏସବୁ ଶୁଣିଲା ପରେ ମଧ୍ୟ ତା ମାଆ ସେଠାରେ ବିବାହ ଦେବାପାଇଁ ରାଜିହୋଇଛି । କାରଣ ଏହା ପାଇଁ ତା ମାଆକୁ ଚଙ୍ଗୁ ଦେଇଛି ପାଂଚଶହ ଟଙ୍କା । ଏଭଳି କଥାବସ୍ତୁକୁ ଔପନ୍ୟାସିକା ଉପନ୍ୟାସରେ ଦର୍ଶାଇ ତା ବିରୋଧରେ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରିଛନ୍ତି । ଲେଖିକା ଏଠାରେ ଅସହାୟ, ଦରିଦ୍ର ଝିଅମାନଙ୍କୁ ସଭ୍ୟ ସମାଜର ଲୋକେ ଯେ ଦିନେ ସମ୍ମାନର ସହ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ସେହି ବିଶ୍ୱାସ ରଖିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଝୁମୁରୀ ଭଳି ଝିଅଙ୍କ ପତନ ପାଇଁ ତାର ମାଆ, ଯେ ନିଜେ ଜଣେ ନାରୀ, ଦାୟୀ ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କର ଆଶଙ୍କା ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ।

'ଆମେ ହାରିନାହୁଁ' ଉପନ୍ୟାସରେ ଏ ସ୍ୱର ତୀବ୍ର ଭାବରେ ପ୍ରକାଶିତ । ତାଙ୍କର ନାୟିକା ସୀମାଚନ୍ଦ୍ରମା ଆଭିଜାତ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବାରକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଛି ନିଜର ପ୍ରେମକୁ ପାଇବା ପାଇଁ । ରାମଲୁ ନିଃସ୍ୱ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତା ଉପରେ ଭରସା କରି ଭୁବନେଶ୍ୱର ପଳେଇ ଆସିଛି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରେମର ପ୍ରତିଦାନରେ ସେ କେବଳ ପାଇଛି ଦୁଃଖ, ଯନ୍ତ୍ରଣା ଓ ଅନନ୍ତ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା । ଜଣେ ନାରୀ ପ୍ରେମ ଓ ନାରୀତ୍ୱ ନାମରେ କେତେଦିନ ଆଉ ନିର୍ଯ୍ୟାତନାର ବୋଝତଳେ ଚାପିହୋଇ ରହିଥାନ୍ତା । ନିଜର ଅଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନ ସହ ବିଫଳ ଦାମ୍ପତ୍ୟ ତାକୁ ଶେଷରେ ଶାରୀରିକ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ବିରୋଧରେ ପ୍ରତିବାଦ କରିବାକୁ ବଳ ଦେଇଛି । ନିତିଦିନ ମଦ୍ୟପ ସ୍ୱାମୀ ପାଖରୁ ବିଧା, ଖୁନ୍ଦା, ଗୋଇଠା, ଚାପୁଡ଼ା ଖାଇ ନୀରବି ଯାଉଥିବା ସୀମାଚନ୍ଦ୍ରମା ଶେଷରେ ଦିନେ ସ୍ୱାମୀକୁ ଉତ୍ତମ ମଧ୍ୟମ ଦେଇଛି । ସହିବାର ସୀମା ଡେଇଁଗଲେ ନାରୀ ପ୍ରତିବାଦ ଓ ବିରୋଧର ମୂର୍ତ୍ତୀ ପାଲଟିଯାଏ । ସେ ସ୍ୱାମୀକୁ ପତି ପରମେଶ୍ୱର ବୋଲି ଭାବେନାହିଁ । ସୀମାଚନ୍ଦ୍ରମା ହିଁ ପାଲଟି ଯାଇଛି ଲେଖିକାଙ୍କ ଆଖିରେ ନାରୀ ଶକ୍ତିର ଏକ ଆଦର୍ଶ, ଯେ ଅନ୍ୟାୟ, ଅତ୍ୟାଚାର

ବିରୋଧରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସଂପର୍କ, ପାରମ୍ପରିକ ଓ ପାରିବାରିକ ଆଦର୍ଶକୁ ଜଳାଞ୍ଜଳୀ ଦେଇ ସମାଜ ଆଗରେ ଉଦାହରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିଛି ।

ସମୟ ଚକ୍ରରେ ତିଥି ଏଭଳି ଏକ ଦିନକୁ ଭେଟିଛି ଯାହା ତା ଜୀବନର ସମସ୍ତ ବିଶ୍ୱାସକୁ ଭାଙ୍ଗି ଚୁରମାର କରିଦେଇଛି । ଦୂରରେ ରହୁଥିବା ସ୍ୱାମୀ ସୁଧାଂଶୁ ତା ଆବର୍ତ୍ତମାନରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ନାରୀକୁ ଧରି ଗୁପ୍ତ ପ୍ରଣୟରେ ମାତିଛି । ଯାହାକୁ ପତି ପରମେଶ୍ୱର ବୋଲି ପୂଜା କରିଆସିଥିଲା, ଯାହାର ପ୍ରେମର ଛାୟାରେ ଦୂରରେ ରହି ମଧ୍ୟ ସେ ଖୁସିରେ ବଂଚୁଛି ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିଥିଲା, ସେ ପତିର ପ୍ରେମ ଯେ ଛଳନାପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକଥା ବୁଝିଲାବେଳକୁ ନେଡ଼ିଗୁଡ଼ କହୁଣୀକୁ ବୋହି ଯାଇଥିଲା । ସ୍ୱାମୀକୁ ଅନ୍ୟନାରୀ ସହ ଦେଖି କ୍ରୋଧରେ ନିଜ ହିତାହିତ ଜ୍ଞାନ ଭୁଲିଯାଇଛି । ସର୍ବସାଧାରଣରେ ନିଜପ୍ରତି ଏ ଅନ୍ୟାୟ, ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା ସହ ନାରୀତ୍ୱର ଅପମାନକୁ ଦେଖି ସେ କେମିତି ଅବା ନୀରବି ଯାଇଥାନ୍ତା ? ନିଜ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା ଓ ସାମାଜିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକୁ ଭୁଲି ସେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଗାଲରେ ଅଗଣତି ଚାପୁଡ଼ା ବସାଇ ଦେଇଛି । ସେତେବେଳେ ଦେଖିନାହିଁ ସେ କାହାକୁ ମାରୁଛି ଅବା କେଉଁଠି ମାରୁଛି । ସ୍ଥାନ-କାଳ-ପାତ୍ର ଭୁଲି ତା ପାଖରେ ଯେତେ ଶକ୍ତି ଥିଲା ତାହା ପ୍ରୟୋଗ କରି ନିଜ ସ୍ୱାମୀ ସହ ସ୍ୱାମୀର ପ୍ରେମିକାକୁ ମଧ୍ୟ ମାଡ଼ ମାରିଛି । ରାଗ, ଘୃଣା, ପ୍ରତାରଣା ଓ ଅବିଶ୍ୱାସ ଭିତରେ ଥାଇ ମାଡ଼ ମାରୁଥିବାବେଳେ ତାକୁ ସେଥିରୁ ବିରତ କରିଛି ତା ମୁନ୍ନାଭାଇ । ବିନା କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ନିଜ ବୈବାହିକ ସଂପର୍କରେ ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ଟାଣି ଦେଇଥିଲା ତିଥି । ସ୍ୱଚକ୍ଷୁରେ ସ୍ୱାମୀର ଲମ୍ପଟତା ଦେଖିଲା ପରେ ଆଉ କେଉଁ ସୁଖ ଆଶାରେ ଅବା ସେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିଥାନ୍ତା । ଲେଖିକାଙ୍କ ପୂର୍ବ ଉପନ୍ୟାସ 'ପୃଷ୍ଠା'ରେ ଶିଖାର ସ୍ୱାମୀ ମୋହିତ ଆମେରିକାରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ନାରୀକୁ ବିବାହ କରିଥିବା ଜାଣିମଧ୍ୟ କିଛି ପ୍ରତିବାଦ କରିପାରିନଥିଲା । ବରଂ ମୋହିତକୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଯାଇ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା ଓ ମୋହିତ ଆମେରିକା ଫେରିଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଉପାୟ ନପାଇ ନୀରବରେ ଘରଛାଡ଼ି ଚାଲିଆସିଥିଲା । କିନ୍ତୁ 'ଆମେ ହାରିନାହୁଁ' ଉପନ୍ୟାସରେ ତିଥି ସ୍ୱାମୀ ପାଖରେ କୌଣସି ବିନୟ କିମ୍ବା ଅନୁରୋଧ ନକରି ତା ଗାଲରେ ଶକ୍ତ ଚାପୁଡ଼ା ମାରି ବୈବାହିକ ଜୀବନକୁ ଛାଡ଼ି ଆସିବାକୁ ସାହସ କରିପାରିଛି । କାରଣ ପୂର୍ବରୁ ସୀମାଚନ୍ଦ୍ରମ୍ମା ଭଳି ଏକ ସାହସୀ ନାରୀର ସଂପର୍କରେ ସେ ଆସି ସାରିଥିଲା । ଲେଖିକାଙ୍କ ଅଭିଜ୍ଞତା ଓ ସାମାଜିକ ଅନୁଭବ ହିଁ ତାଙ୍କ ମନରେ ନାରୀ ଚେତନାକୁ ନାରୀବାଦରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିଛି ଏକଥା ପୂର୍ବୋକ୍ତ ଦୁଇଗୋଟି ଉପନ୍ୟାସର ସମାନ ଘଟଣାରୁ ଦୁଇଗୋଟି ଭିନ୍ନ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ମାଧ୍ୟମରେ ପାଠକ ଅନୁଭବ କରିପାରିଥାଏ ।

ଅଧିକାଂଶ ଉପନ୍ୟାସରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ହେଉ ବା ପରୋକ୍ଷରେ ହେଉ ଆମେ କବିତା ବାରିକଙ୍କ ନାରୀସତ୍ତାକୁ ଅନୁଭବ କରିପାରିଥାଉ । ନିଜର ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ଜୀବନରେ ଦେଖିଥିବା ଅନେକ ଘଟଣାକୁ ଉପନ୍ୟାସରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି । ପରମ୍ପରାବାଦୀ ନାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷିତା ଆଧୁନିକ ନାରୀ ଯାଏଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ନିଜର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଓ ଅଧିକାର ସମ୍ପର୍କିତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ଉପନ୍ୟାସରେ ଚିତ୍ରଣ କରିଛନ୍ତି । ଆଦର୍ଶବାଦର ଗଣ୍ଡି ଭିତରୁ ତାଙ୍କର ଚରିତ୍ର ସବୁ ମୁକ୍ତ; କାରଣ ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଚଳନ୍ତି ସମାଜର ପ୍ରତିଛବି । ଏଣୁ ସମସ୍ତ ଚରିତ୍ର ମନେହୁଅନ୍ତି ଜୀବନ୍ତ ସ୍ୱାଭାବିକ । ଅଧିକାଂଶ ଉପନ୍ୟାସର ବର୍ଣ୍ଣନା ନାରୀର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ଉପନ୍ୟାସ ସମୂହରେ ଯେଉଁସବୁ ସମସ୍ୟାର ଚିତ୍ରଣ ହୋଇଛି ସେସବୁର ଅଧ୍ୟୟନ ଦ୍ୱାରା ଲେଖିକାଙ୍କ ନାରୀବାଦୀ ଚିତ୍ରଟି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଫୁଟିଉଠିଛି । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟର ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳତା, ନଗ୍ନତା ବଦଳରେ ଲେଖିକାଙ୍କ ନାରୀବାଦ ଭାରତୀୟ ଜୀବନ, ଦର୍ଶନ ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ଆଧାରକରି ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କର ଉପନ୍ୟାସର ଚରିତ୍ର ଓ କଥାବସ୍ତୁରେ ଆମେ ଓଡ଼ିଆ ସମାଜକୁ ଦେଖିପାରୁ । ଏହା ହିଁ ଲେଖିକାଙ୍କ ସଫଳତା ।

ସହାୟକ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ :

୧. ପଟ୍ଟନାୟକ, ପଠାଣି, ଉପନ୍ୟାସ ସାହିତ୍ୟର ପରିଚୟ, ଓଡ଼ିଶା ବୁକ୍ ଷ୍ଟୋର, ବିନୋଦବିହାରୀ, କଟକ-୭୫୩୦୦୨,୧୯୭୯

୨. ପାତ୍ର, ରଞ୍ଜିତା, କବିତା ବାରିକଙ୍କ ସୃଜନର ଦିଗ ଓ ଦିଗନ୍ତ, ଲେଖାଲେଖି, ବି.ଏଲ୍-୮, ଭି.ଏସ୍.ଏସ୍ ନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୨୦୧୮

୩. ପ୍ରଧାନ, ସବିତା, ଉପନ୍ୟାସ ଅବବୋଧ, ଅଗ୍ରଦୂତ, ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ-୨, ୨୦୦୪

୪. ବାରିକ, କବିତା, ଆମେ ହାରିନାହୁଁ, ଗ୍ରନ୍ଥମନ୍ଦିର, ବିନୋଦବିହାରୀ, କଟକ-୨,୨୦୨୨

୫. ବାରିକ, କବିତା, ଈପସିତ ସକାଳ, ଗ୍ରନ୍ଥମନ୍ଦିର, ବିନୋଦବିହାରୀ, କଟକ-୨,୨୦୦୪

୬. ବାରକ, କବିତା, ପର୍ଦ୍ଦା ପଛର ଗୀତ, ବୁକ୍ସ୍‌ଏଣ୍ଡ୍ ବୁକ୍ସ୍, ବିନୋଦବିହାରୀ, କଟକ-୨,୧୯୮୧

୭. ବାରିକ, କବିତା, ପୃଷ୍ଠା, ବିଦ୍ୟାପୁରୀ, ବାଲୁବଜାର, କଟକ-୭୫୩୦୦୨, ୨୦୧୬

❖ ❖ ❖